

ASPECTE PRIVIND ADMINISTRAREA JUSTIȚIEI DIN ROMÂNIA CA SERVICIU PUBLIC

GRAȚIAN URECHIATU-BURIAN*

Abstract:

The justice activity is part of public services and it operates through courts. To the well functioning of the justice's act compete organizations in the Public Prosecutor's Office attached to each Justice court. The main purpose of justice is to check that the judicial norms are respected.

In the present juridic architecture the courts are organized and function according to Law no. 304/2004 regarding the judicial organization. According to this legislative act the justice is made through the following courts: the High Court of Cassation and Justice, the Court of Appeal, the County Court, the specialised county courts, the military court, and the district court.

Keywords: justice administration, European Convention on Human Rights, procedure, Constitution, public service.

Résumé:

La justice comme activité fait partie des services publics et opère par le biais des tribunaux. Pour le bon fonctionnement de la justice, le bureau du procureur est attaché auprès de chaque cour de justice. Le but principal de la justice est de vérifier si les normes judiciaires sont respectées.

Dans l'architecture juridique actuelle les tribunaux sont organisés et fonctionnent selon la loi no. 304/2004 relative à l'organisation judiciaire. Selon cet acte législatif, la justice est réalisée par les juridictions suivantes: la Haute Cour de Cassation et de Justice, la Cour d'appel, la Cour de comptes, les tribunaux spécialisés, le tribunal militaire et le tribunal territorial.

Mots-clés: administration de la justice, la Convention européenne des droits de l'Homme, les procédures, la Constitution, le service public.

Un stat de drept trebuie să aibă la bază o serie de principii printre care unul foarte important, acesta fiind respectarea drepturilor omului. Pentru a vorbi de o respectare efectivă și concretă, trebuie stabilite instrumente juridico-administrative și mijloace procedurale pentru ca drepturile să poată fi protejate. Este foarte ușor să creăm norme juridice în care să fie menționat faptul că drepturile omului sunt protejate și garantate însă este dificil de multe ori ca aceste norme juridice să se poată aplica unitar și eficient. Prin urmare o normă juridică în care nu sunt prevăzute mijloace, instrumente, proceduri pentru ca norma să poată fi aplicată în concret chiar și prin mijloace de constrângere ale statului, este o normă iluzorie, teoretică și ineficientă.

După cum bine știm, instanțele de judecată joacă un rol esențial în protejarea drepturilor omului. Cu toate acestea, observăm cum un rol tot mai important în materia protejării drepturilor omului prin mijloace necontencioase îl au auto-

ritățile administrației publice, fie ea centrală, fie ea locală (spre exemplu: Inspekția Muncii și inspectoratele teritoriale de muncă, comisariatele regionale pentru protecția consumatorilor, direcțiile sanitare veterinare, poliția locală, alte direcții și servicii specializate din cadrul consiliilor locale, județene și ale primăriilor). Activitatea autorităților administrative are ca scop și degrevarea instanțelor judecătorești de unele litigii, inclusiv privind drepturile omului. Protejarea drepturilor omului prin mijloace administrative este de multe ori mai rapidă și mai practică.

Știința drepturilor omului „s-a constituit prin contribuții succesive aduse prin cercetarea marilor principii în materie, a dispozițiilor normative, a instituțiilor”¹. Dacă în concepția clasică drepturile omului erau de competența exclusivă a statelor², în momentul de față există o recunoaștere internațională a drepturilor omului independentă de cetățenia unei persoanei.

„Cuprinzând principii, mecanisme, proceduri ce țin de ordinea juridică internă, dar și de cea

* Doctorand, SNSPA, Facultatea de Administrație Publică. Beneficiar al proiectului „Competitivitate și excelență în cercetarea doctorală în domeniul științelor politice, științelor administrative, sociologie și științele comunicării” POSDRU/187/1.5/S/155589.

¹ A se vedea I. M. Zlatescu, *Drepturile Omului – un sistem în evoluție*, IRDO., București, 2008, p. 24.

² *Idem*, p. 32.

internațională, instituția drepturilor omului prezintă un caracter bivalent, fiind în același timp o instituție de drept intern, integrată normelor constituționale, dar și o instituție de drept internațional, configurând trăsăturile unui principiu juridic aplicabil în relațiile dintre state³.

Unul dintre drepturile fundamentale ale omului îl reprezintă dreptul de „acces la o instanță de judecată”. Practic acest drept reprezintă premisa necesară pentru ocrotirea altor drepturi ale omului prin mijloace contencioase sau necontencioase.

Atât în România cât și în majoritatea statelor a căror justiție funcționează potrivit sistemului de drept romano-germanic, administrarea instanțelor de judecată este realizată de către colegiul de conducere al instanțelor și de către președinții acestora, adică de către judecători.

Spre deosebire de sistemul romano-germanic, în cadrul sistemului de common-law⁴, administrarea instanțelor de judecată este realizată de către un *court administrator*⁵ (manager al instanței judecătorești). Acesta este un funcționar al sistemului judiciar care îndeplinește sarcinile administrative (manageriale) și de birou esențiale pentru funcționarea corespunzătoare a activității unei instanțe.

1. Justiția ca serviciu public⁶

Conceptul de serviciu public s-a cristalizat în timp în legislația și literatura de specialitate din

³ A se vedea N. A. Odina, *Considerații cu privire la mecanisme de protecție și garantare a drepturilor omului*, în Revista „Curentul Juridic” Year IX, NR. 1-2 (24-25), 2006, disponibil on-line la adresa: http://revcurentjur.ro/old/arhiva/attachments_200612/recjurid061_24F.pdf, accesat în data de 20.05.2016.

⁴ A se vedea Michigan Trial Court Administration, Reference Guide, State Court Administrative Office.

⁵ A se vedea Pamela Rydey-Lahey, Peter Solomon, *The development and role of the Court Administrator in Canada*, în Revista „International Journal for Court Administration”, vol. I, no. 1, Dublin, Ireland, pp. 31-40; Irina Mikheeva, *The Court Administrator in Russia: Problems of Creation and Development*, în Revista „International Journal for Court Administration”, vol. I, no. 1, Dublin, Ireland, pp. 41-44; Institute of Judicial Administration, American Bar Association, Juvenile Justice Standards, *Standards Relating to Court Organization and Administration*, disponibil on-line la adresa <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/ojdp/83584.pdf> accesat în data de 28.05.2016.

⁶ A se vedea V. Pățulea, *Tratat de management juridic și jurisdicțional*, IRDO, București, 2010; A se vedea Alexander B. Aikman, *The Art and Practice of Court Administration*, Ed. Taylor & Francis Group, New York.

România. Datorită complexității, acest concept a primit o serie de definiții. Astfel, profesorul Paul Negulescu definea serviciul public ca fiind „un organism administrativ creat de stat, județ sau comună, cu o competență și puteri determinate, cu mijloace financiare procurate din patrimoniul general al administrației publice creatoare, pus la dispoziția publicului pentru a satisface în mod regulat și continuu o nevoie cu caracter general, căreia inițiativa privată nu ar putea să-i dea decât o satisfacție incompletă și intermitentă”⁷.

Totodată, profesorul Erast Diti Tarangul definea serviciul public ca fiind „orice activitate a autorităților publice pentru satisfacerea unei nevoi de interes general care este atât de importantă încât trebuie să funcționeze în mod regulat și continuu”⁸ (de exemplu poliția, învățământul, justiția, transporturile pe căile ferate, asistența socială)⁹.

În final, potrivit unei alte concepții recente, sintetice dar cuprinzătoare „serviciul public este o activitate organizată sau autorizată de o autoritate a administrației publice pentru a satisface nevoi sociale de interes public”¹⁰.

Din definițiile de mai sus se observă că se pune accentul fie pe organizarea unei autorități publice fie pe activitatea în sine realizată de o autoritate publică.

Așadar, toate definițiile de mai sus subliniază ca scop final al unui serviciu public satisfacerea unui interes general, fie el la nivel local fie la nivel național¹¹.

Activitatea de justiție este una de serviciu public care se desfășoară prin intermediul instanțelor de judecată¹². La bunul mers al actului de justiție concură în activitatea procurorilor organizați în parchete pe lângă fiecare instanță de judecată. Principalul scop al justiției îl reprezintă verificarea respectării normelor juridice.

⁷ A se vedea P. Negulescu, *Tratat de drept administrativ*, Tipografiile Rom, ne Unite, București, 1925, p. 621.

⁸ A se vedea E.D. Tarangul, *Tratat de drept administrativ român*, Editura Tipografiei Glasul Bucovinei, Cernăuți, 1944, p. 15.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ A se vedea E. M. Fodor, *Drept Administrativ*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2008, p. 242

¹¹ A se vedea C. Manda, C. C. Manda, *Dreptul colectivităților locale*, ed. a 3-a, Ed. Lumina Lex, București, 2007, p. 427.

¹² A se vedea E. M. Fodor, *op. cit.*, p. 257.

2. Principiile specifice ale organizării justiției ca serviciu public¹³

2.1 Justiția constituie monopol de stat

Acest principiu decurge din prevederile art. 126 alin 1 din Constituția României. Astfel, potrivit acestor prevederi, „Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege”.

Aceste prevederi constituționale consfințesc competența deplină a instanțelor judecătorești în soluționarea cauzelor date în competența lor prin lege¹⁴. De asemenea trebuie reținut că judecătorii nu pot refuza să judece pe motiv ca legea nu prevede, este neclară sau incompletă¹⁵. Acest text de lege garantează inclusiv liberul acces la justiție ca serviciu public.

Trebuie să reținem că de la acest principiu există și o excepție și anume arbitrajul reglementat de Codul de procedură civilă în Cartea a IV-a. Arbitrajul este o formă de justiție privată, sens în care chiar textul de lege definește arbitrajul ca fiind „o jurisdicție alternativă având caracter privat”¹⁶.

2.2 Principiul independenței instanțelor judecătorești și a judecătorilor

Instanțele judecătorești sunt independente în activitatea de realizare a jurisdicției. Caracterul independent al justiției este evocat inclusiv în preambulul Legii nr. 304/2004: „Organizarea judiciară are, de asemenea, ca obiectiv de bază asigurarea respectării dreptului la un proces echitabil și judecarea proceselor de către instanțe judecătorești în mod imparțial și independent de orice influențe extranees”.

Mai mult, potrivit prevederilor art. 124 alin 3 din Constituția României, „judecătorii sunt independenți și se supun numai legii”.

Având în vedere interesul universal cu privire la necesitatea existenței unei justiții independente, independența justiției a făcut mereu și obiectul de analiză și reglementare a Organizației Națiunilor

¹³ Cu privire la principiile administrației publice, a se vedea: Emil Bălan, *Instituții administrative*, Ed. C.H. Beck, București, 2008; Ioan Alexandru, *Drept Administrativ Comparat*, Ediția a II a, Editura Lumina Lex, București 2003; M. Voican, *Principiile cadru ale administrației publice locale*, Ed. Universul Juridic, București, 2008;

¹⁴ A se vedea I. Leș, *Instituții judiciare contemporane*, Ed. C.H. Beck, București, 2007, p. 32.

¹⁵ Art. 5 alin. 2 Codul de procedură civilă.

¹⁶ Art. 541 Codul de procedură civilă.

Unite (ONU). În acest sens, Adunarea Generală ONU a adoptat rezoluțiile nr. 40/32 din anul 1985 și nr. 40/146 din anul 1985. Astfel potrivit acestor documente: „independența sistemului judiciar va fi garantată de către stat și consfințită în Constituție și în legile țării. Este de datoria instituțiilor guvernamentale și de alte tipuri să respecte independența sistemului judiciar”.

De asemenea, Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară prevăd în articolul 1.4: „În exercitarea atribuțiilor sale judiciare, judecătorul trebuie să fie independent față de colegii săi magistrați în legătură cu deciziile sale, pe care el este obligat să le ia independent”.

Acest principiu a fost evocat și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Această condiție presupune ca un tribunal să nu fie supus unor presiuni, imixțiuni, șicane, dispoziții din partea unor instituții superioare precum și lipsa unor constrângeri exterioare¹⁷.

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-au evidențiat în mod constant o serie de criterii pentru a aprecia dacă discutăm de o instanță independentă sau nu. Așadar, „atunci când trebuie să determine dacă un anumit organ poate fi considerat independent, Curtea va ține cont de modul în care au fost numiți membrii săi, de durata mandatului lor, de existența garanțiilor menite să împiedice presiunile din exterior, dar și de aparența de independență a acestui organ”¹⁸.

¹⁷ A se vedea cauza Glod c. România, 2003 „Curtea consideră, mai întâi, că respectiva Comisie administrativă care s-a pronunțat, la 29 iulie 1993, asupra cererii reclamantei în restituirea terenului, numită prin ordin al Prefectului și condusă de acesta din urmă, în temeiul art. 11 din Legea nr. 18/1991, nu respectă condiția de independență în raport cu executivul și nu poate, prin urmare, să constituie o „instanță”, în sensul art. 6 alin. 1 sus-menționat (conform, mutatis mutandis, Crișan împotriva României)” <http://jurisprudentacedo.com/Glod-contra-Romaniei-Comisie-de-aplicare-a-legii-18/1991.-Independenta-instantei.html> accesat în data de 18.06.2016.

Cauza Altay c. Turcia, 2001 <http://jurisprudentacedo.com/Altay-c.-Turcia-DREPTUL-LA-UN-PROCES-ECHITABIL.-CONDITIA-JUECARIJ-CAUZEI-DE-UN-MAGISTRAT-INDEPENDENT-SI-IMPARTIAL.html> accesat în data de 18.06.2016.

¹⁸ A se vedea B. Selejan-Guțan, *Protecția europeană a drepturilor omului*, ed. a 4-a, Ed. C.H. Beck, București, 2011, p. 138; A se vedea cauza Campbell și Fell c. Regatul Unit, 1984 <http://jurisprudentacedo.com/CAMPBELL-SI-FELL-c.-REGATULUI-UNIT-Procudura-disciplinara-penitenciarasi-regimul-vizitelor-si-al-corespondentei-unor-condamnatii-detinuti-in-Anglia-si-Tara-Galilor.html> accesat în data de 18.06.2016 ora 10:45, pentru detalii a se vedea și cauza Procola c. Luxemburg.

Așadar, criteriile specifice folosite de Curte pentru a stabili independența instanței sunt cel puțin următoarele¹⁹: durata mandatului membrilor; existența unei protecții adecvate, modul de desemnare a membrilor. În doctrină s-a subliniat faptul că „cel mai bun corolar al independenței membrilor unui tribunal este inamovibilitatea”²⁰.

Independența unui tribunal²¹ se află într-o legătură de interdependență cu cea de imparțialitate, aceasta deoarece „numai o instanță independentă poate fi considerată și imparțială”²².

În acest sens, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „existența imparțialității în sensul art. 6 din Convenție trebuie determinată conform unui test subiectiv, pe baza convingerilor personale ale unui judecător într-o anumită cauză dar și conform unui test obiectiv vizând să stabilească dacă un judecător a oferit suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă în această privință”²³.

2.3 Permanența serviciului public de justiție

Potrivit acestui principiu, activitatea instanțelor judecătorești este permanentă. Instanțele judecătorești se înființează prin lege și își desfășoară activitatea în mod permanent. Desigur, acest principiu nu trebuie privit ca fiind unul absolut. Activitatea instanțelor judecătorești se desfășoară în zilele lucrătoare conform legii, iar în situații deosebite se poate desfășura și în zile nelucrătoare.

2.4 Accesul liber la justiție

Acest principiu are o natură internațională, fiind prevăzut în Declarația Universală a Drepturilor Omului, cât și constituțională. Astfel, potrivit art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor

Omului: „orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege”²⁴.

Potrivit art. 21 din Constituția României: „(1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.(2) Nici o lege nu poate îngădi exercitarea acestui drept.(3) Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.(4) Jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative și gratuite”.

Mai mult, potrivit art. 6 din legea nr. 304/2004, „(1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime în exercitarea dreptului său la un proces echitabil. Accesul la justiție nu poate fi îngădit”.

Așadar, observăm că accesul la justiție ca serviciu public nu poate fi îngădit.

Din punctul nostru de vedere aceste patru principii sunt principii specifice ale serviciului public de justiție. Aceste principii se completează cu celelalte principii caracteristicile serviciilor publice²⁵.

3. Organizarea administrativă a instanțelor judecătorești în România

În actuala arhitectură juridică instanțele de judecată sunt organizate și funcționează conform Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară²⁶. Potrivit acestui act normativ justiția se realizează prin următoarele instanțe judecătorești: Înalta Curte de Casație și Justiție, curți de apel, tribunale, tribunale specializate, instanțe militare, judecătorii²⁷.

Conform preambulului Legii 304/2004, „organizarea judiciară se instituie având ca finalitate asigurarea respectării drepturilor și a libertăților fundamentale ale persoanei prevăzute, în principal, în următoarele documente: Carta internațio-

¹⁹ A se vedea C. Bîrsan, *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a, București, 2010, p. 471.

²⁰ C. Bîrsan, *op. cit.*, p. 472; V. Pătulea, *Proces echitabil. Jurisprudența comentată a Curții Europene a Drepturilor Omului*, Ed. I.R.D.O., București, 2007, pp. 90-93; A se vedea și I. Vida, *Principii internaționale privind independența justiției*, în Revista „Drepturile Omului”, nr. 2/2009, pp. 26-28.

²¹ Pentru detalii, a se vedea C. Bîrsan, *op. cit.*, p. 475.

²² B. Selejan-Guțan, *op. cit.*, pp. 138-139.

²³ Cauza Hauschildt c. Danemarca, 1989 <http://jurisprudentacedo.com/Hauschildt-c.-Danemarca-Imparialitatea-judecatorilor.html> accesat în data de 18.06.2016.

²⁴ A se vedea: <http://www.hotararicedo.ro/files/files/DECLARATIA%20UNIVERSALA%20A%20DREPTURILOR%20OMULUI.pdf> on-line, accesat în data de 15.07.2016.

²⁵ A se vedea E. M. Fodor, *op. cit.*, p. 243.

²⁶ Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară publicată în Monitorul Oficial, I, nr. . 827 din 13 septembrie 2005.

²⁷ Art. 2 alin. 2 din Legea nr. 304/2004.

nală a drepturilor omului, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Convenția Organizației Națiunilor Unite asupra drepturilor copilului și Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene, precum și pentru garantarea respectării Constituției și a legilor țării”²⁸.

„Organizarea judiciară are, de asemenea, ca obiectiv de bază asigurarea respectării dreptului la un proces echitabil și judecarea proceselor de către instanțe judecătorești în mod imparțial și independent de orice influențe extrane”²⁹.

Înalta Curte de Casație și Justiție reprezintă singura instanță supremă în România, ca subiect de drept public cu personalitate juridică și cu sediul în capitala țării³⁰. Curțile de apel sunt instanțe cu personalitate juridică în a căror circumscripție funcționează mai multe tribunale precum și tribunale specializate. În România, în momentul de față sunt organizate 15 curți de apel.

Tribunalele sunt instanțe cu personalitate juridică organizate la nivelul fiecărui județ și al municipiului București³¹. În circumscripția fiecărui tribunal funcționează toate judecătoriile din județ, respectiv din municipiul București³². Este de reținut că potrivit art. 37 alin.1 se pot înființa tribunale specializate în domenii precum: cauze civile, cauze penale, cauze comerciale, cauze cu minori și de familie, cauze de contencios administrativ și fiscal, cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, precum și, în raport cu natura și numărul cauzelor, secții maritime și fluviale sau pentru alte materii.

Tribunalele specializate nu au personalitate juridică.

Judecătoriile sunt instanțe de judecată fără personalitate juridică organizate la nivelul localităților. Localitățile care fac parte din circumscripția fiecărei judecătării se stabilesc prin hotărâre de Guvern.

Pentru o cât mai bună administrare a actului de justiție, la nivelul instanțelor de judecată au fost organizate secții specializate. Bunăoară, la nivelul

tribunalelor și a curților de apel funcționează secții, respectiv complete specializate pentru judecarea unor cauze cum ar fi: cauze civile, cauze care privesc relațiile de familie, cauze de contencios administrativ și fiscal, cauze privind conflictele de muncă și asigurările sociale, cauze penale, litigii între profesioniști.

În momentul de față ponderea cea mai mare a instanțelor judecătorești o reprezintă judecătoriile. Cu toate acestea, surprinzător, noul Cod de procedură civilă prevede că instanțele de drept comun sunt tribunalele³³ și nu judecătoriile. În opinia noastră această modificare este discutabilă având în vedere numărul mai redus de tribunale precum și posibila distanță de la domiciliul justițiabilului.

Actualmente, în soluționarea litigiilor se disting, ca regulă, două grade de jurisdicție. Primul grad îl reprezintă soluționarea fondului cauzei de către instanța de judecată competentă material și teritorial conform legii. În principiu, următorul grad de jurisdicție este dat de calea de atac a apelului. Cel nemulțumit de modul în care a fost soluționat apelul are posibilitatea exercitării cailor extraordinare de atac precum recursul la o instanță de grad superior. Codul de procedura civilă precum și legile speciale stabilesc care este calea de atac: fie apelul fie recursul în funcție de obiectul cauzei și de alte criterii prevăzute de legiuitor.

Pentru o desfășurare optimă a actului de justiție se urmărește îmbunătățirea unor parametrii dintre care o importanță esențială o prezintă calitatea actului de justiție. O metodă pentru îmbunătățirea calității actului de justiție este dată de specializarea judecătorilor în judecarea unui anumit tip de cauză³⁴.

În vederea eficientizării actului de justiție, Codul de procedură civilă prevede o serie de instrumente cum ar fi: posibilitatea conexării cauzelor care se judecă între aceleași părți sau între care există o strânsă legătură, evitându-se în acest fel pronunțarea unor soluții contrare; posibilitatea disjungerii cererilor; posibilitatea de recuzare a

²⁸ Preambulul Legii nr. 304/2004.

²⁹ *Idem*.

³⁰ Modul de organizare al Înaltei Curți de Casație și Justiție este prevăzut de art. 19, art. 20, art. 28 – art. 30¹ din Legea nr. 304/2004.

³¹ Art. 36 alin. 1 din Legea nr. 304/2004. ³² Art. 36 alin. 2 din Legea nr. 304/2004.

³² Art. 36 alin. 2 din Legea nr. 304/2004.

³³ Articolul 95 din Codul de procedura civilă prevede: Tribunalele judecă: 1. în primă instanță, toate cererile care nu sunt date prin lege în competența altor instanțe.

³⁴ În acest sens a se vedea „Raport al Consiliului Superior al magistraturii” privind STAGIU DE PREGĂTIRE ÎN OLANDA 8-19 noiembrie 2009, online disponibil la www.csm1909.ro/csm/linkuri/15_02_2011__39382_ro.doc accesat în data de 28.06.2016.

judecătorilor, precum și posibilitatea de strămutare a cauzelor.

În scopul sporirii încrederii în justiție precum și a creșterii transparenței actului de justiție a fost creată o pagina de internet³⁵ prin intermediul căreia pot fi vizualizate informații cu privire la stadiul dosarelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești (număr dosar, obiect dosar, părțile dosarului, termenele de judecată, incidente procedurale, completul care judecă cauza, precum și ora și sala la care se judecă cauza).

Un sistem informatic impresionant de administrare a dosarelor a fost implementat la nivelul Curții de Apel Cluj, mai precis sistemul informatic implementat permite înregistrarea online a acțiunilor cu semnătură electronică digitală, precum și depunerea și transmiterea actelor de procedură³⁶. Sistemul a fost dezvoltat pe parcurs, iar în momentul de față permite inclusiv vizualizarea online a tuturor actelor de procedură existente la dosar. În opinia noastră, acest sistem reprezintă o evoluție importantă dar și necesară pentru un acces fiabil la justiție.

La nivelul instanțelor de judecată din România a fost implementat software-ul ECRIS³⁷. Acest program permite repartizarea dosarelor în mod aleatoriu și având în vedere obiectul cauzei.

În ceea ce privește compartimentele auxiliare de specialitate, toate instanțele judecătorești și toate parchetele au în structură următoarele compartimente auxiliare de specialitate³⁸: a) registratura; b) grefa; c) arhiva; d) biroul de informare și relații publice; e) biblioteca.

Curțile de apel și parchetele de pe lângă aceste curți, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul

de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Parchetul Național Anticorupție au, de asemenea, în structură un compartiment de documentare și un compartiment de informatică juridică. Compartimentele de informatică juridică se pot organiza și în structura tribunalelor, a tribunalelor specializate, a judecătoriilor și a parchetelor de pe lângă aceste instanțe.

4. Concluzii

În momentul de față instanțele judecătorești din România sunt organizate și funcționează având la bază numeroase principii evocate în instrumente internaționale care vizează protejarea drepturilor omului.

Justiția, ca serviciu public reprezintă garanția protejării concrete și efective a drepturilor omului prin mijloace contencioase.

Independența instanțelor judecătorești precum și a judecătorilor față de alte entități ale statului sau entități private conferă actului de justiție un caracter just și independent protejându-l de orice ingerință.

În momentul de față justiția din România se confruntă mai mult cu probleme ce țin de conduita unor magistrați decât de activitatea de serviciu public. Numărul tot mai mare al cauzelor raportat la numărul mic, de multe, ori al judecătorilor poate pune în discuție calitatea actului de justiție. Altfel spus încrederea cetățenilor în actul de justiție poate fi afectat datorită erorilor judiciare sau de ce nu, a cauzelor de corupție. Actualmente, încrederea cetățenilor în justiție este într-o continuă fluctuație.

³⁵ www.portal.just.ro.

³⁶ A se vedea: www.curteadeapelcluj.ro

³⁷ A se vedea <http://www.juridice.ro/31398/despre-ecris.html> accesat în data de 10.06.2016.

³⁸ A se vedea art. 116 alin 1 din Legea nr. 304/2004.